

REPUBLIKA SRPSKA
NARODNA SKUPŠTINA
Predsjednik Narodne skupštine
dr Nenad Stevandić

PRIJEDLOG

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O MJERAMA BEZBJEDNOSTI U POSLOVANJU GOTOVIM NOVCEM
I DRUGIM VRIJEDNOSTIMA

Banja Luka, jul 2024. godine

Prijedlog

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O MJERAMA BEZBJEDNOSTI U POSLOVANJU GOTOVIM NOVCEM I DRUGIM VRIJEDNOSTIMA

Član 1.

U Zakonu o mjerama bezbjednosti u poslovanju gotovim novcem i drugim vrijednostima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 33/15) u članu 3. poslije stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

„(4) Uplatno-isplatno mjesto u smislu ovog zakona je mjesto na kojem je omogućeno strankama da obavljaju poslove sa novcem iz vozila (mobilna ekspozitura).“

Član 2.

U članu 5. u tački 1) poslije riječi: „banke i njihove organizacione jedinice“ dodaje se zapeta i riječi: „uključujući mobilnu ekspozituru kao namjensko vozilo za pružanje bankarskih usluga“.

Član 3.

U članu 8. poslije stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„(2) Obveznici zakona i kategorije koji posluju posredstvom mobilne ekspoziture dužni su obezbijediti mjere bezbjednosti koje podrazumijevaju sistem video-nadzora sa čuvanjem video-zapisa u skladu sa ovim zakonom, koji se sastoji od jedne unutrašnje kamere koja pokriva uplatno-isplatno mjesto i jedne vanjske kamere koja pokriva ulaz u vozilo, te kofer za prenos novca sa šifrom u kojem će se odlagati gotov novac i druge vrijednosti, pultnu blagajnu radi zaštite gotovog novca i drugih vrijednosti koja je zasnovana na korištenju sistema fioka sa odloženim vremenom otvaranja i mogućnošću upotrebe sistema hitnog upozorenja.“

U stavu 6. riječi: „st. 1. i 2.“ zamjenjuju se riječima: „st. 1, 2. i 3.“

U stavu 7. broj: „6“ zamjenjuje se brojem: „7“.

U stavu 8. broj: „6“ zamjenjuje se brojem: „7“.

Poslije stava 8. dodaje se novi stav 10. koji glasi:

„(10) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuje procjena ugroženosti obveznika zakona u dijelu poslovanja mobilne ekspoziture.“

Dosadašnji st. 2, 3, 4, 5, 6, 7. i 8. postaju st. 3, 4, 5, 6, 7, 8. i 9.

Član 4.

U članu 16. u stavu 1. tačka 4) riječi: „st. 1, 2, 3, 4. i 5“ zamjenjuju se riječima: „st. 1, 2, 3, 4, 5. i 6“.

Član 5.

U članu 17. u stavu 1. ispred riječi: „U roku“ dodaje se broj: „(1)“.

U stavu 1. tačka 2) riječi: „stav 8“ zamjenjuju se riječima: „stav 9“.

Iza stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„(2) U roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona ministar će donijeti propis o procjeni ugroženosti obveznika zakona u dijelu poslovanja mobilne ekspoziture (član 8. stav 10).“

Član 6.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj:

Datum:

**PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE**

Dr Nenad Stevandić

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O MJERAMA BEZBJEDNOSTI U POSLOVANJU GOTOVIM NOVCEM I DRUGIM
VRIJEDNOSTIMA

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o mjerama bezbjednosti u poslovanju gotovim novcem i drugim vrijednostima sadržan je u odredbama Amandmana XXXII stav 1. tačka 2. na član 68. Ustava Republike Srpske, kojim je utvrđeno da Republika uređuje i obezbjeđuje bezbjednost i članu 70. stav 1. tačka 2. Ustava Republike Srpske, kojim je utvrđeno da Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone, druge propise i opšte akte.

II MIŠLJENJE VLADE REPUBLIKE SRPSKE

III RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U skladu sa članom 76. Ustava Republike Srpske koji propisuje da pravo predlaganja zakona, drugih propisa i opštih akata imaju predsjednik Republike, Vlada, svaki narodni poslanik ili najmanje 3.000 birača dr Nenad Stevandić, predsjednik Narodne skupštine Republike Srpske, kao narodni poslanik podnio je Prijedlog zakona o mjerama bezbjednosti u poslovanju gotovim novcem i drugim vrijednostima. Razlog za podnošenje ovog prijedloga jeste omogućavanje svim građanima Republike Srpske korištenje bankarskih usluga, s obzirom da u pojedinim jedinicama lokalne samouprave nijedna banka ne obavlja bankarsku djelatnost (npr. Drinić, Berkovići, Istočni Drvar, Kalinovik) ili na područjima gdje veći dio teritorije nije pokriven ovom uslugom (npr. Hercegovina). Time će se omogućiti građanima koji žive na ovim područjima da ostvaruju svoja prava kao što je npr. pravo na osnovni račun, radi primanja plate ili penzije. Agencija za bankarstvo Republike Srpske je podzakonskim aktima regulisala ovakav vid obavljanja bankarske djelatnosti sa istim ciljem, omogućavanja korištenja bankarskih usluga građanima koji žive u područjima u kojima ne posluje nijedna banka.

IV OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

U članu 1. Prijedloga dopunjaje se član 3. Zakona novim stavom kojim je propisano da uplatno-isplatno mjesto u smislu ovog zakona je mjesto na kojem je omogućeno strankama da obavljaju poslove sa novcem iz vozila (mobilna ekspozitura).

U članu 2. Prijedloga se u I kategoriju obveznika zakona koji posluju gotovim novcem i drugim vrijednostima uključuje mobilna ekspozitura kao namjensko vozilo za pružanje bankarskih usluga.

U članu 3. Prijedloga se član 8. Zakona dopunjaje novim st. 2. i 10. kojima se propisuju mjere bezbjednosti obveznika zakona I kategorije koji posluju posredstvom mobilne ekspoziture i propisuje se da će ministar donijeti pravilnik kojim se propisuje

procjena ugroženosti obveznika zakona u dijelu poslovanja mobilne ekspoziture. Pored toga izvršene su promjene ovog člana koje su izazvane dodavanjem novog stava.

U članu 4. Prijedloga izvršeno je usklađivanje člana 16. stav 1. tačka 4) Zakona sa promjenama u članu 8. Zakona.

U članu 5. Prijedloga dodat je novi stav u članu 17. Zakona kojim se propisuje da će ministar u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propis o procjeni ugroženosti obveznika zakona u dijelu poslovanja mobilne ekspoziture i izvršene su dodatne izmjene člana 17. Zakona u skladu se prethodnim izmjenama i dopunama.

U članu 6. Prijedloga propisano je da zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

V RAZLIKE PRIJEDLOGA U ODNOSU NA NACRT ZAKONA

Narodna skupština Republike Srpske razmatrala je i usvojila Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mjerama bezbjednosti u poslovanju gotovim novcem i drugim vrijednostima na Devetoj redovnoj sjednici, održanoj 22, 23. i 28. maja 2024. godine.

Prilikom izrade teksta Prijedloga razmatrane su sve diskusije iznesene na sjednici Narodne skupštine Republike Srpske, tom prilikom je konstatovano da diskusije narodnih poslanika Diane Čekić i Nebojše Vukanovića, koji su učestvovali u raspravi o Nacrtu zakona, nisu bile konkretne prirode i nisu se ticale predloženih rješenja navedenih u Nacrtu zakona, već su istaknute kao lično viđenje i mišljenje o određenim situacijama koje nisu bile predmet izmjena i dopuna Zakona. Diskusija narodnog poslanika Tanje Vukomanović se odnosila na bezbjednosne aspekte implementacije propisanih rješenja, čije je rješenje već predviđeno u članu 5. Nacrta gdje je dodat novi stav u članu 17. Zakona kojim se propisuje da će ministar unutrašnjih poslova u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti propis o procjeni ugroženosti obveznika zakona u dijelu poslovanja mobilne ekspoziture. Takođe, konstatujemo da nije bilo primjedaba i sugestija koje su dostavljene u pisanoj formi.

S obzirom na navedeno, u tekstu Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mjerama bezbjednosti u poslovanju gotovim novcem i drugim vrijednostima nema izmjena u odnosu na tekst Nacrta zakona koji je usvojen u Narodnoj skupštini Republike Srpske.

VI FINANSIJSKA SREDSTVA I PROCJENA EKONOMSKE OPRAVDANOSTI DONOŠENJA ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna sredstva iz budžeta Republike Srpske.

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O MJERAMA BEZBJEDNOSTI U POSLOVANJU GOTOVIM NOVCEM
I DRUGIM VRIJEDNOSTIMA**

(Tekst predloženih izmjena ugrađen u osnovni tekst Zakona)

Član 3.

(1) Obveznici zakona u smislu ovog zakona su: banke, pošte, mjenjačnice, mikrokreditne organizacije, lutrije, sportske kladionice, kazina i slično, te pravna i fizička lica koja posluju gotovim novcem i drugim vrijednostima.

(2) Gotovi novac u smislu ovog zakona su domaće i strane novčanice i domaći i strani kovani novac.

(3) Druge vrijednosti u smislu ovog zakona su: plemeniti metali, predmeti izrađeni od plemenitih metala, dragi kamenje, vrijednosni papiri, vrijednosna pisma i drugi instrumenti plaćanja.

(4) **Uplatno-isplatno mjesto u smislu ovog zakona je mjesto na kojem je omogućeno strankama da obavljaju poslove sa novcem iz vozila (mobilna ekspozitura).**

Član 5.

Obveznici zakona koji posluju gotovim novcem i drugim vrijednostima, prema stepenu primjene mjera bezbjednosti iz člana 4. ovog zakona razvrstavaju se u sljedeće kategorije:

- 1) I kategorija – banke i njihove organizacione jedinice, **uključujući mobilnu ekspozituru kao namjensko vozilo za pružanje bankarskih usluga** i pošte i njihove organizacione jedinice,
- 2) II kategorija – mjenjačnice, mikrokreditne organizacije, kazina, lutrije, sportske kladionice i slično,
- 3) III kategorija – bankomati,
- 4) IV kategorija – pravna i fizička lica koja posluju plemenitim metalima ili predmetima od plemenitih metala i dragim kamenjem i
- 5) V kategorija – ostala pravna i fizička lica koja posluju gotovim novcem i ostvaruju dnevni promet gotovog novca u iznosu većem od 5.000 KM.

Član 8.

(1) Obveznici zakona I kategorije dužni su u objektima i prostorijama u kojima se posluje gotovim novcem i drugim vrijednostima obezbijediti osnovne mjere bezbjednosti iz člana 6. stav 1. t. 1) do 5) ovog zakona.

(2) **Obveznici zakona I kategorije koji posluju posredstvom mobilne ekspoziture dužni su obezbijediti mjere bezbjednosti koje podrazumijevaju sistem video-nadzora sa čuvanjem video-zapisa u skladu sa ovim zakonom, koji se sastoji od jedne unutrašnje kamere koja pokriva uplatno-isplatno mjesto i jedne vanjske kamere koja pokriva ulaz u**

vozilo, te kofer za prenos novca sa šifrom u kojem će se odlagati gotov novac i druge vrijednosti, pulnu blagajnu radi zaštite gotovog novca i drugih vrijednosti koja je zasnovana na korištenju sistema fioka sa odloženim vremenom otvaranja i mogućnošću upotrebe sistema hitnog upozorenja.

(3) Obveznici zakona II kategorije dužni su u objektima i prostorijama u kojima se posluje gotovim novcem i drugim vrijednostima obezbijediti osnovne mjere bezbjednosti iz člana 6. stav 1. t. 1), 3) i 5) ovog zakona.

(4) Obveznici zakona III kategorije dužni su u objektima i prostorijama u kojima se posluje gotovim novcem i drugim vrijednostima obezbijediti osnovne mjere bezbjednosti iz člana 6. stav 1. tačka 3) ovog zakona, te instalirati alarm otvorenih vrata trezorskog dijela bankomata.

(5) Obveznici zakona IV kategorije dužni su u objektima i prostorijama u kojima se posluje gotovim novcem i drugim vrijednostima obezbijediti osnovne mjere bezbjednosti iz člana 6. t. 1), 2), 3) i 5) ovog zakona.

(6) Obveznici zakona V kategorije dužni su u objektima i prostorijama u kojima se posluje gotovim novcem i drugim vrijednostima obezbijediti osnovne mjere bezbjednosti iz člana 6. stav 1. tačka 3) ovog zakona.

(7) Izuzetno od odredaba **st. 1, 2. i 3.** ovog člana, obveznici zakona mogu, u skladu sa posebnim aktom o procjeni ugroženosti, primijeniti niži stepen mjera bezbjednosti ako se aktom o procjeni ugroženosti utvrdi manji stepen ugroženosti pojedinih objekata i prostorija.

(8) Odredbe stava **7.** ovog člana primjenjuju se samo na organizacione jedinice obveznika zakona u kojima je zaposleno do pet lica koji rukuju gotovim novcem ili drugim vrijednostima.

(9) Ovlašćeno privredno društvo donosi akt o procjeni ugroženosti iz stava **7.** ovog člana ako ispunjava uslove i posjeduje ovlašćenje Ministarstva u skladu sa posebnim propisom koji donosi ministar.

(10) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuje procjena ugroženosti obveznika zakona u dijelu poslovanja mobilne ekspoziture.

Član 16.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 20.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) ne priključi protivprovalni sistem i sistem hitnog upozorenja (protivprepadni sistem) na centralni sistem upozorenja (član 6. stav 2),
- 2) ne doneše opšti akt kojim će se propisati primjena osnovnih mjera bezbjednosti (član 6. stav 4),
- 3) ne koristi i ne sprovodi druge preventivne mjere (član 7),
- 4) ne primjenjuje propisane osnovne mjere bezbjednosti iz člana 6. stav 1. ovog zakona (član 8. **st. 1, 2, 3, 4, 5. i 6**),
- 5) u cilju obezbeđenja centralnih trezora, neprekidno ne primjenjuje kombinovani oblik osnovnih mjera bezbjednosti iz člana 4. stav 1. tačka 3) ovog zakona (član 9. stav 1),
- 6) u cilju obezbeđenja ostalih trezora, neprekidno ne primjenjuje osnovne mjere bezbjednosti iz člana 4. stav 1. tačka 1) ovog zakona (član 9. stav 2),

- 7) ne obezbijedi sva uplatna i isplatna mjesta sistemom hitnog upozorenja u vanrednim situacijama (protivprepadi sistem) iz člana 6. stav 1. tačka 2) ovog zakona (član 9. stav 3),
 - 8) transport gotovog novca i drugih vrijednosti ne obavlja blindiranim vozilom (član 10. stav 1),
 - 9) transport gotovog novca i drugih vrijednosti ne obavlja vozilom u koje je ugrađena specijalna kasa za transport gotovog novca i drugih vrijednosti, kao i GPS sistem za satelitsko praćenje (član 10. stav 3),
 - 10) za prenos gotovog novca i drugih vrijednosti ne koristi propisane kofere ili torbe i koje gotovi novac i druge vrijednosti prenosi bez zaštite najmanje jednog pripadnika fizičkog obezbjeđenja privrednog društva za obezbjeđenje lica i imovine ili vlastite službe obezbjeđenja (član 11. stav 1),
 - 11) prenos gotovog novca i drugih vrijednosti ne vrši uz primjenu sistema hitnog upozorenja u vanrednim situacijama (protivprepadi sistem) sa pripadajućim GPS sistemom lociranja ili sistemom elektrohemiske zaštite (član 11. stav 2),
 - 12) podatke koji su pribavljeni sredstvima tehničkog obezbjeđenja ne čuva i ne koristi u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnih podataka i Zakonom o zaštiti ličnih podataka (član 12),
 - 13) podatke koji su pribavljeni sredstvima tehničkog obezbjeđenja ne sačuva i ne pohrani u propisanom roku (člana 13. stav 1) i
 - 14) podatke koji su pribavljeni sredstvima tehničkog obezbjeđenja ne ustupi nadležnom organu (član 13. stav 2).
- (2) Novčanom kaznom od 500 KM do 3.000 KM kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu za prekršaj iz stava 1. ovog člana.
- (3) Novčanom kaznom od 30 KM do 1.000 KM kazniće se i fizičko lice za prekršaj iz stava 1. ovog člana.

Član 17.

(1) U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona ministar će donijeti propise o:

- 1) standardu i kvalitetu sredstava za primjenu osnovnih mjera bezbjednosti (član 6. stav 3),
- 2) procjeni ugroženosti obveznika zakona (član 8. stav 9) i
- 3) transportu i prenosu gotovog novca i drugih vrijednosti (član 10. stav 4. i član 11. stav 3).

(2) U roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona ministar će donijeti propis o procjeni ugroženosti obveznika zakona u dijelu poslovanja mobilne ekspoziture (član 8. stav 10).